

Beslissing

van de VREG van 15/12/2020

met betrekking tot het investeringsplan 2021-2023 van
elektriciteitsdistributienetbeheerder Gaselwest

Inhoud

Inleiding	3
Voorwerp beslissing	3
Wettelijke basis	3
Procedure	3
Voorgaanden	4
Ontvankelijkheid	5
Tijdig	5
Vorm	5
Inhoud	5
Opmerkingen op het investeringsplan	6
Capaciteit	6
Dienstverlening	7
Energietransitie	7
Conclusie	8
Beschikkend gedeelte	9

Inleiding

Voorwerp beslissing

Deze beslissing betreft de beoordeling van het door de distributienetbeheerder Gaselwest (hierna: de netbeheerder) investeringsplan 2021-2023, als ingediend op 30 juni 2020.

Wettelijke basis

Art. 4.1.6, 2° van het Energiedecreet verplicht de netbeheerder tot het aanhouden van voldoende capaciteit om de elektriciteitsbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net, en het vervoer van elektriciteit naar distributienetten mogelijk te maken. Hier ziet de VREG op toe. Het is de taak van de VREG om erop toe te zien dat de investeringen van de netbeheerder hem in de mogelijkheid stellen om op een adequate en doeltreffende manier aan de capaciteitsbehoeften te voldoen.

De VREG baseert zich hiervoor op het door de netbeheerder op te stellen investeringsplan.

Artikel 4.1.19, §1 van het Energiedecreet verplicht de netbeheerders om jaarlijks een indicatief investeringsplan op te stellen voor de netten die ze beheren. Het investeringsplan bestrijkt een periode van drie jaren en bevat een gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften van het net in kwestie met aanduiding van de onderliggende hypothesen, het investeringsprogramma inzake vernieuwing en uitbreiding van het net dat de netbeheerder zal uitvoeren om aan de behoeften te voldoen, een overzicht en toelichting over de in het afgelopen jaar uitgevoerde investeringen en de toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie.

Dit investeringsplan moet ter goedkeuring voorgelegd worden aan de VREG. Als de VREG, na overleg met de netbeheerder, vaststelt dat de investeringen voorzien in het investeringsplan de netbeheerder niet in de mogelijkheid stellen om op een adequate en doeltreffende manier aan de capaciteitsbehoeften te voldoen, kan de VREG de netbeheerder verplichten om het plan binnen een redelijke termijn aan te passen.

Het Technische Reglement Distributie van Elektriciteit (TRDE) bepaalt op welke wijze het investeringsplan ter beschikking wordt gesteld. Art. 2.1.11 van het TRDE verplicht onder meer tot het gebruik van het rapporteringsmodel en vereist een indiening van het investeringsplan vóór 1 juli. Art. 2.1.12 TRDE verplicht de netbeheerder tot jaarlijks overleg met de netbeheerder van de aan zijn net gekoppelde netten, en art. 2.1.13 TRDE bevat de publicatieplicht van het investeringsplan.

Procedure

De procedure met betrekking tot de indiening ter goedkeuring van het investeringsplan is bepaald in art. 4.1.19, §2 van het Energiedecreet. Deze procedure komt neer op hetgeen hierna uiteengezet wordt:

Het investeringsplan moet jaarlijks ter goedkeuring voorgelegd worden aan de VREG.

De VREG heeft 3 maanden de tijd om een beslissing te nemen met betrekking tot dit investeringsplan. Als de VREG aan de netbeheerder bijkomende inlichtingen vraagt, wordt de termijn van 3 maanden met 3 maanden verlengd.

Als de VREG vaststelt dat de investeringen (voorzien in het investeringsplan) de netbeheerder niet in de mogelijkheid stellen om op een adequate en doeltreffende manier aan de capaciteitsbehoeften te voldoen. In dat geval kan de VREG de netbeheerder verplichten om het plan binnen een redelijke termijn aan te passen.

A contrario, als vastgesteld wordt dat de investeringen (voorzien in het investeringsplan) de netbeheerder in de mogelijkheid stellen om op een adequate en doeltreffende manier aan de capaciteitsbehoeften te voldoen, wordt het investeringsplan goedgekeurd.

Bij gebrek aan beslissing van de VREG binnen drie maanden na de ontvangst van het investeringsplan wordt dit geacht te zijn goedgekeurd.

Voorgaanden

Op 30 juni 2020 diende werkmaatschappij Fluvius System Operator CV (hierna: Fluvius), handelend in naam en voor rekening van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, per brief een investeringsplan in bij de VREG.

Gelet op artikel 4.1.19 van het Energiedecreet diende de VREG in principe tegen ten laatste 30 september 2020 een beslissing te nemen over de al dan niet goedkeuring van het voorliggende investeringsplan.

Op 2 september, 2 oktober en 14 oktober 2020 heeft de VREG per e-mail vragen gesteld en bijkomende inlichtingen gevraagd aan Fluvius, ter verduidelijking van het ingediende investeringsplan.

Dit zorgt ervoor dat de initiële beslissingstermijn van drie maanden, conform artikel 4.1.19 van het Energiedecreet, met nog eens drie maanden wordt verlengd. De VREG heeft bijgevolg uiterlijk tijd tot 30 december 2020 om een beslissing te nemen over het al dan niet goedkeuring van het ingediende investeringsplan.

Fluvius heeft op de gestelde vragen antwoorden bezorgd per e-mail op 6 oktober, 12 oktober, 5 november en 30 november 2020. Fluvius heeft in een vergadering op 14 september 2020 verder toelichting gegeven bij het ingediende investeringsplan. Om de openstaande onduidelijkheden te beantwoorden omtrent het middenspanningsnet vond er tevens een overleg plaats tussen Fluvius en de VREG op 22 oktober 2020. Om de antwoorden te verduidelijken betreffende het laagspanningsnet heeft Fluvius een wissel-leersessie georganiseerd op 2 december 2020, waarbij toelichting werd gegeven bij het beleid en de werking op het laagspanningsnet.

Ontvankelijkheid

Tijdig

Conform art. 2.1.11, §1 TRDE moet het investeringsplan vóór 1 juli aan de VREG worden meegedeeld.

Het investeringsplan werd op 30 juni 2020, en dus **tijdig**, ingediend.

Vorm

Het investeringsplan werd eveneens conform het voorgeschreven **rapporteringsmodel**, bepaald in de mededeling van de VREG gekend als MEDE-2014-02, ingediend.

Inhoud

De VREG heeft vastgesteld dat bij in het investeringsplan geen toekomstige capaciteitsbehoefte is opgegeven. Na bevraging bij Fluvius, stelt de VREG vast dat het investeringsplan de **vereiste gegevens** bevat, zoals bepaald in art. 4.1.19 van het Energiedecreet en art. 2.1.11 van het TRDE.

De minimale inhoud van het investeringsplan is bepaald in art. 4.1.19 van het Energiedecreet:

- 1° een gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften van het net in kwestie, met aanduiding van de onderliggende hypothesen;*
- 2° het investeringsprogramma inzake vernieuwing en uitbreiding van het net dat de netbeheerder zal uitvoeren om aan de behoeften te voldoen;*
- 3° een overzicht en toelichting over de in het afgelopen jaar uitgevoerde investeringen;*
- 4° de toekomstverwachtingen in verband met decentrale productie.*

Art. 2.1.11, §2 van het TRDE bepaalt dat hiertoe een rapporteringsmodel gehanteerd moet worden. (cfr. MEDE-2014-02)

Art. 2.1.11, §3 van het TRDE, ten slotte, bepaalt: *De elektriciteitsdistributienetbeheerders verstrekken informatie aan de VREG over de beoordeling die zij uitvoeren van het potentieel voor energie-efficiëntie van hun elektriciteitsinfrastructuur, in het bijzonder wat betreft elektriciteitsdistributie, beheer van de belasting van het elektriciteitsdistributienet en interoperabiliteit, en de aansluiting van installaties voor energieopwekking, inclusief de toegangsmogelijkheden voor micro-energiegeneratoren.*

Opmerkingen op het investeringsplan

Zoals hoger aangegeven (onder 'wettelijke basis') legt het Energiedecreet de netbeheerder de taak op voldoende capaciteit aan te houden om de elektriciteitsbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op hun netten en het vervoer van elektriciteit naar distributienetten mogelijk te maken. Het investeringsplan dient aan te tonen dat de netbeheerder de nodige investeringen inplant om op een adequate en doeltreffende manier aan de capaciteitsbehoefte te voldoen.

Om te beoordelen of de netbeheerder aan deze taak voldoet dient het ingediende investeringsplan aan meerdere aspecten te worden getoetst.

Capaciteit

Om te kunnen beoordelen of de netbeheerder voldoende capaciteit aanhoudt om te voorzien in de toekomstige behoefte is er een goede, onderbouwde, voorspelling van de toekomstige capaciteit noodzakelijk. Deze voorspelling wordt door de netbeheerder op de volgende manier benaderd.

In het ingediende investeringsplan is er voor het middenspanningsnet door de netbeheerder geen voorspelling gedaan van de toekomstige belasting. Na bevraging door de VREG werd er hiervoor door de netbeheerder de volgende argumentatie gegeven:

- in de afgelopen 2 jaar is er op de middenspanningsfeeders in het algemeen geen toename van de belasting waar te nemen, eerder een lichte daling;
- klantvragen die een toename van de belasting veroorzaken zijn niet te voorspellen, noch naar timing, noch naar locatie;
- netversterkingen omwille van klantvragen worden meestal op korte termijn uitgevoerd.

Op basis van de aangeleverde argumentatie concludeert de VREG dat de netbeheerder voor de komende 3 jaar uitgaat van een nulgroei van de benodigde capaciteit. Bij de bepaling van de benodigde capaciteit is er geen rekening gehouden met het type van aangesloten netgebruikers of andere parameters.

We stellen vast dat in de aangeleverde piekbelastingen van de feeders er geen onderscheid wordt aangebracht tussen afname en injectie. Dit onderscheid is belangrijk bij de beoordeling van benodigde capaciteit. Afname en injectie hebben immers een aparte benadering om de benodigde capaciteit te beoordelen. We dienen nog op te merken dat de aangeleverde feederpieken enkel betrekking hebben op de middenspanningsfeeders die vertrekken vanuit een transformatorstation. Deze informatieverstrekking is conform het rapporteringsmodel. Van de dieperliggende feeders, vertrekkende vanuit schakelposten, is geen informatie aangeleverd. We zijn van mening dat om een goede en onderbouwde voorspelling te kunnen doen van de toekomstige capaciteit alle middenspanningsassets moeten worden beschouwd.

Aan de netbeheerder wordt een aanpassing van de belastingsvoorspelling van het middenspanningsnet gevraagd. De voorspelling dient een onderbouwing te hebben die minstens rekening houdt met de verschillende netsituaties (type netgebruikers, aanwezigheid van decentrale productie...).

Dienstverlening

In de kwaliteitsrapportering van de netbeheerder wordt geen melding gemaakt van grote tekortkomingen inzake de dienstverlening van de netbeheerder. We kunnen dan ook stellen dat er in het verleden voldoende is geïnvesteerd om een goede dienstverlening te garanderen.

We stellen ook vast dat geplande investeringen vaak worden verschoven in de tijd. Deze verschuivingen hebben meestal als reden dat er andere investeringen worden uitgevoerd omwille van synergie-redenen. Zo zijn wegeniswerken vaak de reden om bepaalde investeringen naar voor in de tijd te schuiven waardoor reeds geplande dan naar achter in de tijd worden verschoven. Dit om het werkingsbudget van het lopende werkjaar niet te overschrijden. Door gebruik te maken van investeringen omwille van synergie-redenen wordt er verstandig omgesprongen met de beschikbare financiële middelen, zo moet bijvoorbeeld het openbare domein niet tweemaal worden opgebroken en hersteld.

Energietransitie

Bij een aanvraag voor decentrale productie op het midden- of hoogspanningsnet zal er steeds een netstudie worden uitgevoerd. Deze studie gaat na of en hoe de productie-installatie kan worden aangesloten. Indien de lokale onthaalcapaciteit is opgebruikt kan de netbeheerder, mits goedkeuring van de netgebruiker, opteren om de productie-installatie flexibel aan te sluiten. Door de vele decentrale productie-installaties aan te sluiten op het distributienet, dat origineel was aangelegd voor afname, is de maatschappelijke kost tot vandaag beperkt.

De energietransitie op het laagspanningsnet zal in de komende jaren omvangrijke uitdagingen brengen voor de netbeheerder. Een toenemende decentrale productie van o.a. pv-panelen kan leiden tot lokale spanningscongestie, terwijl een toenemende afname, van o.a. warmtepompen en elektrische voertuigen, kan leiden tot lokale stroomcongestie. Eveneens zal het gedrag van de netgebruikers cruciaal zijn om de uiteenlopende uitdagingen het hoofd te bieden. Als alle netgebruikers met een elektrische wagen op hetzelfde ogenblik starten met laden, dan kan dat tot een verstoring (overbelasting) leiden van het lokale laagspanningsnet.

De netbeheerder heeft bekeken wat de noodzakelijke investeringen zijn om de evoluties in de nabije toekomst op te vangen. De dimensionering van nieuwe laagspanningskabels moet volgens de netbeheerder voldoende zijn om de komende jaren de energietransitie op te vangen. Eveneens oordeelt de netbeheerder dat proactieve investeringen vooralsnog niet noodzakelijk zijn. De VREG erkent dat er vandaag, op het laagspanningsnet, geen grote problemen zijn om de capaciteitsbehoefte af te dekken. Echter kunnen we het beleid van de netbeheerder voor de toekomst niet beoordelen zonder een zicht te hebben op de economische afweging die eraan ten grondslag ligt. De netbeheerder maakt onvoldoende duidelijk op welke manier hij een tijdelijke (of permanente) onderbenutting bij proactieve investeringen afweegt tegen de dubbele kosten die een vroegtijdige vervanging bij capaciteitsproblemen met zich mee zouden brengen.

Een bijkomende problematiek die onze volle aandacht heeft zijn de bestaande 230 V-netten. Een elektrisch voertuig driefasig laden kan enkel met een 400 V-net. Ook voor andere technologieën zoals warmtepompen en decentrale productie hebben 400 V-netten voordelen. De distributienetbeheerder zet vandaag in op een versnelde ter beschikking stelling van een 400 V-net voor iedere netgebruiker. Zo worden extra investeringen in bijkomende 400 V-kabels gedaan in synergie met andere openbare nutswerken zodat de maatschappelijke kost beperkt blijft. Waar er nog geen 400 V-net ter beschikking is kan de netgebruiker vandaag, mits betaling van een niet-

periodiek tarief, een 400 V-aansluiting krijgen. Ook deze mogelijkheid zal tot een versnelde uitrol van de 400 V-netten leiden.

We zijn van oordeel dat het versneld ter beschikking stellen van een 400 V-net voor alle netgebruikers noodzakelijk is voor de energietransitie op het laagspanningsnet. We stellen echter in het investeringsplan vast dat een onderbouwde motivering van het gevoerde beleid ontbreekt. De VREG vraagt aan de netbeheerder om de geplande investeringen in het laagspanningsnet te motiveren zodat de VREG kan oordelen of de investeringen doeltreffend en adequaat zijn. De motivering moet zowel een technische en economische analyse bevatten.

Conclusie

Door de ontoereikendheid van de gevraagde bijkomende informatie blijkt uit het investeringsplan onvoldoende of de investeringen, voorzien in het plan, de netbeheerder in de mogelijkheid stellen om op een adequate en doeltreffende manier aan de capaciteitsbehoeften te voldoen

Beschikkend gedeelte

De VREG beslist:

Art. 1. De VREG keurt het investeringsplan 2021-2023 van elektriciteitsdistributienetbeheerder Gaselwest niet goed.

Art. 2. De VREG verplicht de netbeheerder om tegen 30 maart 2021 volgende aanpassingen aan te brengen, als volgt:

1. Een aanpassing van de belastingsvoorspelling van het middenspanningsnet, de voorspelling dient een onderbouwing te hebben die minstens rekening houdt met volgende items:
 - a. Voorspelling van de belasting dient per feeder te worden opgegeven;
 - b. Diversificatie per gerapporteerde feeder met argumentatie;
 - c. Voorspelling van de belasting moet onderscheid maken in afname en injectie;
 - d. Per type aangesloten netgebruikers dient een onderbouwde voorspelling te worden gegeven.
2. Een onderbouwde afweging van het vervangingsbeleid van het laagspanningsnet
 - a. Een technische en economische afweging van de gehanteerde capaciteit bij een normale vervanging van het bestaande net;
 - b. Een technische en economische afweging van proactieve investeringen ten opzichte van gerichte investeringen bij capaciteitsproblemen;
3. Een onderbouwde technische en economische afweging van het beleid inzake 230 V-netten
 - a. Een technische en economische afweging van het ter beschikking stellen van 400 V ten opzichte van het vervangen van 230 V-netten door 400 V-netten
 - b. Een technische en economische afweging van het proactief aanleggen van 400 V-netten

Voor de VREG

Brussel, 15 december 2020

Pieterjan Renier
Algemeen Directeur